

**Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану
сільськогосподарських рослин у господарствах Херсонської області
станом на 21.08.2025**

Соняшник – достигання. Діаметр кошику в середньому становив 11 см. Стан посівів внаслідок ґрунтової посухи незадовільний.

Кукурудза – воскова, повна стиглість.

Овочеві – томати: посівні – зелена, повна стиглість, *розсадні* – повна стиглість; *капуста* – збирання; *кавун* – збирання, достигання плодів.

За даними Херсонського обласного центру з гідрометеорології на Херсонщині суху, жарку, в окремі дні спекотну погоду II декади серпня визначав антициклон.

Максимальна температура повітря підвищувалась у найспекотніший день до +32-33°C.

Мінімальна температура повітря знижувалась у прохолодніші ночі декади до +13°C.

Поверхня ґрунту в денні години нагрівалась до +65-66°C, в нічні години охолоджувалась до +13°C.

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила +28-30°C.

Агromетеорологічні умови протягом декади залишались **несприятливими** для формування врожаю пізніх сільськогосподарських культур. Посушливі погодні умови посилювали та поглиблювали повітряно-ґрунтову посуху.

Дефіцит вологи в посівному шарі ґрунту перешкоджає проведенню сівби озимого ріпаку в оптимальні терміни. Критичне зниження вологості повітря та ґрунтів, вже призвело до загибелі на окремих площах сільськогосподарських культур, таких як кукурудза, соняшник, баштанні культури.

Триває парування та відкладання яєць сарановими, яке буде продовжуватись до кінця вересня. На неугіддях, неорних землях, балках, пасовищах середня чисельність шкідника становить 0,5 екз./м², максимально - 4 екз./м².

На неугіддях з квітучою рослинністю спостерігається слабкий літ **лучного метелика** III покоління. На 10 кроків злітає 1 метелик. Початок яйцекладки не спостерігається. Враховуючи погодні умови, що склалися (жарка погода та відсутність опадів) прогнозується не велика чисельність личинок шкідника.

Продовжується літ метеликів, яйцекладка та виявлено початок відродження гусениць III покоління листогризухих совок – **бавовникової та совки гамми**. Середня чисельність метеликів на світлові пастки коливається від 1 екз./світло пастку до 2 екз./світло пастку за ніч. Гусеницями совок різних віків заселено до 30% обстежених площ просапних та овочевих культур, пошкоджено 10-15% рослин, середня чисельність гусениць складає 0,5-1,5 екз./рослину, максимально 3,0 екз./рослину.

Продовжується літ, яйцекладка, відродження гусениць **озимої совки** II покоління та інших підгризаючих совок (окличної). Середня чисельність

метеликів на світлові пастки коливається від 1 до 2 екз. на світло пастку за ніч. Гусениці озимої совки другого покоління за чисельності 0,6 екз. на кв. метр виявлені на парових полях, стерні злакових та просапних культурах.

Закінчується розвиток **стеблового (кукурудзяного) метелика** першого покоління. Чисельність фітофага складає 1-2 гусениці на 1 рослину. Шкідником заселено до 20% площ та до 5% рослин, пошкоджено від 1% до 3% рослин. Одночасно продовжується слабкий літ стеблового (кукурудзяного) метелика літнього покоління.

На стерні зернових колосових культур з країв полів спостерігається живлення **мишоподібних гризунів**, чисельністю 0,5-1 колоній на гектар.

Аномально жарка та суха погода прискорили фази розвитку кукурудзи. Посіви знаходяться у фазі воскової, а подекуди в повній стиглості.

У посівах кукурудзи пізніх строків посіву продовжується харчування гусениць **бавовникової та інших совок**, заселено до 30% обстежених площ, за середньої чисельності – 1,4 гус./рослину, максимум 2,0 гус./рослину, при заселенні в середньому – 5-10 % рослин.

Також продовжується живлення гусениць **стеблового кукурудзяного метелика**, шкідником заселено 20% обстеженої площі, пошкоджено в середньому 3% рослин. Чисельність личинки склала 1,0 екз./рослину.

У пізніх посівах соняшнику продовжують шкодити **гусениці бавовникової, гамми та інших совок**, середня чисельність яких 1,0-2,0 екз. на рослину, максимально 3,0 екз./рослину. Вони заселили до 35% обстежуваних площ, пошкодивши до 15-20% рослин.

Суха спекотна погода стримує розвиток і поширення хвороб соняшника. **Фомозом, септоріозом, альтернаріозом** уражено від 1,5% до 3% рослин, на 20% обстежуваних площ, розвиток хвороби 1,5%.

На **баштанних культурах** триває живлення **трипсів та попелиць**, середня чисельність 4,0 екз./рослину, максимально до 8 екз./рослину, пошкоджено до 22% рослин. 20% рослин баштанних культур на 30% обстежених площ заселені **звичайним павутинним кліщем**.

Повсюди огірки, баштанні культури (кавуни, дині) у приватному секторі хворіють на **бактеріоз, пероноспороз, антракноз**. **Бактеріозом** уражено від 1% до 3% рослин, **пероноспорозом** – до 3% рослин, **антракнозом** – до 3% рослин, на 10-30% площ. **Фузаріозним в'яненням** на баштанних культурах уражено до 3% рослин баштанних культур.

Скрізь у приватному секторі томати за чисельності 0,7-1,5 гус./рослину, максимально 3 гус./рослину пошкоджують гусениці **совок (городньої, бавовникової, карадрини)**. **Фітофторозом** уражено до 5% рослин на 45% площ, розвиток хвороби 2%, **альтернаріозом та макроспоріозом** уражено 3% рослин на 25% площ. На 10% площ, від 1% до 5% плодів томатів уражені **верхівковою гниллю**.

На **капусті** пізніх строків дозрівання триває активне живлення гусениць **капустяної совки, біланів, молі**, зростає чисельність та шкідливість **попелиці**,

осередково **білокрилки**. Триває літ метеликів капустяного білана III покоління. У полі зору налічено 1 метелика, максимально – 3.

Утримання протягом тривалого часу повітряної та ґрунтової засухи призвело до передчасного засихання та скидання листя плодових дерев, особливо абрикоса.

В яблуневих садах закінчується живлення **яблуневої плодожерки** другого покоління. Пошкодження плодів пізніх сортів яблунь становить від 3 до 7% плодів. Частина гусениць яблуневої плодожерки залялькувалась, а частина впала в зимову діапаузу.

У звітному періоді розпочався літ метеликів III генерації. Погодні умови та сума ефективних температур сприяють розвитку третього покоління шкідника.

Закінчується живлення гусениць **сливової плодожерки** II покоління. Триває залялькування гусениць шкідника. Пошкоджені плоди виявлено на 15% дерев, пошкоджено 1–7% плодів на деревах.

У плодових садах продовжують шкодити **плодові кліщі** та **попелиці**. У незахищених садах приватного сектору кліщами заселено до 70% дерев. Середня чисельність становить: червоного - 2,3 екз./лист, бурого - 1,2 екз./лист, глодового - 1,0 екз./лист. Пошкоджено у середньому 3% листя, максимально – 8%.

Зеленою яблуневою попелицею заселено 70% дерев. Личинки пошкодили у середньому 4% листя, максимально - 9%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 3. Личинки **вишневої попелиці** шкодять на 75% дерев. Заселено та пошкоджено 5% листя, максимально – 10%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2. **Сливовою попелицею** заселила 45% дерев, у середньому - 4% листя, максимально - 7%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2.

Утримання сухої та спекотної погоди протягом тривалого часу не сприяє подальшому поширенню хвороб плодових.

Парша яблуні. Прояви хвороби виявлено на 20% дерев. У середньому уражено 2% листя, максимально – 5, розвиток хвороби – 3%.

Кокомікоз на черешні. Хворобою уражено 9% дерев, у середньому - 3% листя, максимально - 7%. Розвиток хвороби – 2%.

Шкідники та хвороби винограду

В виноградниках продовжують шкодити гусениці **гронової листокрутки і кліщі (павутинний, виноградний зудень)**.

Триває харчування гусениць **гронової листокрутки**, які на 0,1–1,0% кущів пошкодили 0,10–0,20% грон. Чисельність гусениць становить 1,0 екз. на кущ. 3 середини серпня розпочався літ метеликів III покоління. **Виноградний зудень** заселив до 25% обстежених площ і до 5% кущів та 1-10% листя, чисельність становить 1, максимально – 3 екз./кущ, особливо у приватному секторі.

У занедбаних та загущених виноградних насадженнях, де не проводились обробки фунгіцидами продовжується ураження рослин **мільдю і оїдіумом**. **Мільдю** уражено 2-5%, максимально 10% кущів, до 10% листків. **Оїдіумом** уражено до 2–5%, подекуди в осередках до 10% кущів, 1–4% листя, 3-5% грон.